

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 30

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 15 ianuarie 2024

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
24. — Hotărâre privind instituirea Programului național „Masă sănătoasă”	2–7
ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI	
354/2023. — Ordin privind conduita instituțiilor de credit care prestează servicii și activități de investiții pe piața monetară și valutară potrivit art. 2 alin. (2) și (3) din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare	8
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 75 din 20 noiembrie 2023 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	9–16

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind instituirea Programului național „Masă sănătoasă”

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 77 alin. (6) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, al art. XXVI alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 25 lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) La nivelul sistemului național de învățământ preuniversitar se instituie Programul național „Masă sănătoasă”, denumit în continuare *PNMS*, derulat pe perioada desfășurării cursurilor școlare din anul 2024.

(2) Aplicarea *PNMS* pentru anul 2024 se realizează în conformitate cu prevederile prezentei hotărâri.

(3) Scopul *PNMS* constă în sprijinirea accesului la educație al tuturor copiilor prin crearea motivației pentru studiu, menținerea echilibrului socioemoțional, întărirea stării de bine și dezvoltarea igienei muncii intelectuale a preșcolarilor și elevilor și prin oferirea unei alimentații sănătoase care să susțină învățarea.

(4) În continuarea scopului prevăzut la alin. (3), programul contribuie la formarea unor obiceiuri alimentare sănătoase, precum adoptarea unei diete diversificate, echilibrate și sănătoase, respectiv sustenabile — precum reducerea risipei alimentare, reducerea cantității de deșeuri, colectarea și valorificarea deșeurilor alimentare.

Art. 2. — (1) *PNMS* constă în acordarea zilnică, cu titlu gratuit, a unui suport alimentar constând într-o masă caldă sau, după caz, într-un pachet alimentar, în cazul în care masa caldă nu poate fi asigurată, în limita unei valori zilnice de 15 lei/beneficiar, inclusiv taxa pe valoarea adăugată.

(2) Limita valorică prevăzută la alin. (1) cuprinde prețul suportului alimentar, conținând prețul materiei prime și al serviciilor de preparare a produselor și cheltuielile de transport.

(3) *PNMS* se adresează preșcolarilor și elevilor prezenți la activitățile didactice, pe perioada cursurilor, conform structurii anului școlar. Suportul alimentar nu se acordă pe perioada vacanțelor sau a altor zile declarate prin lege ca zile nelucrătoare.

(4) Selecția unităților de învățământ incluse în *PNMS* se face de către inspectoratele școlare județene/al municipiului București, denumite în continuare *ISJ//SMB*, pe baza unor criterii aprobate prin ordin al ministrului educației.

(5) Lista unităților de învățământ preuniversitar selectate de către *ISJ//SMB* se transmite la Ministerul Educației.

(6) Pentru anul 2024, lista unităților de învățământ preuniversitar selectate conform alin. (4) pentru a fi incluse în *PNMS* se aprobă în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri.

(7) Lista menționată la alin. (6) se retransmite de către *ISJ//SMB*, până la data de 1 iulie 2024, în urma analizei realizate de către acestea, pe baza indicatorilor de impact al programului, și se completează prin aplicarea de către *ISJ//SMB* a criteriilor de selecție pentru unitățile de învățământ propuse pentru completarea listei pentru anul școlar 2024—2025.

(8) În scopul asigurării continuității intervenției acordate prin Programul-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 450 de unități de învățământ

preuniversitar de stat, cele 450 de unități de învățământ preuniversitar beneficiare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 999/2023 pentru aprobarea Listei unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiilor și a unităților-pilot în care se implementează Programul-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 450 de unități de învățământ preuniversitar de stat, a numărului de beneficiari, a sumei necesare pentru finanțarea Programului în anul 2023 și a repartizării acesteia pe unități/subdiviziuni administrativ-teritoriale, sunt incluse, de drept, în *PNMS*, pentru anul 2024.

Art. 3. — (1) Suportul alimentar constă, după caz, într-o masă caldă sau într-un pachet alimentar pe zi, după cum urmează:

a) masă caldă, preparată în regim propriu, pentru preșcolarii și elevii din unitățile de învățământ în care există cantină, respectiv unități în care trebuie să funcționeze, conform reglementărilor legale în vigoare, și spațiu adecvat de servire a mesei;

b) masă caldă, în regim catering, pentru preșcolarii și elevii din unitățile de învățământ în care nu există cantină pentru prepararea în regim propriu, hrana putând fi servită în sala de clasă sau într-un alt spațiu amenajat în acest scop, cu respectarea prevederilor Ordinului ministrului sănătății nr. 1.456/2020 pentru aprobarea Normelor de igienă din unitățile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor, cu modificările ulterioare. În situația în care hrana nu este servită într-un interval de 60 de minute de la livrare, produsele alimentare sunt păstrate, până la servire, în spații amenajate, în care sunt asigurate condițiile de manipulare și depozitare indicate de producător, în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind igiena și siguranța produselor alimentare, condiții care să poată fi monitorizate și controlate;

c) pachet alimentar, în situația în care nu există posibilitatea asigurării mesei calde în regim propriu sau de catering. Pachetul alimentar este păstrat, până la servire, în spații amenajate, în care sunt asigurate condițiile de manipulare și depozitare indicate de producător, în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind igiena și siguranța produselor alimentare, condiții care să poată fi monitorizate și controlate.

(2) Diferențierea tipului de suport alimentar în categoriile menționate la alin. (1) se face în funcție de specificul unității de învățământ dat de structura ciclurilor de învățământ, de dispunerea geografică și de programul școlar al elevilor.

(3) Tipul de suport alimentar diferențiat conform prevederilor alin. (2), precum și modalitatea de distribuire a acestuia elevilor și preșcolarilor se stabilesc la solicitarea directorului unității de învățământ, cu aprobarea consiliului de administrație, și se propun ordonatorului principal de credite al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, care le supune aprobării consiliului local.

(4) La cererea motivată a elevului major/părintelui/reprezentantului legal/ocrotitorului legal, formulată în scris și însoțită, după caz, de un document-justificativ, înregistrată la secretariatul unității de învățământ, preșcolarii și elevii care, din considerente de natură medicală sau religioasă, au restricții alimentare beneficiază de masa sănătoasă adecvată situației acestora, în limita valorii zilnice prevăzute la art. 2 alin. (1).

(5) În sensul prezentei hotărâri, documentele justificative care însoțesc cererea elevului major/părintelui/reprezentantului legal/ocrotitorului legal pot fi următoarele:

a) documente medicale care să ateste intoleranțe/alergii alimentare sau afecțiuni cronice, după caz, care să îl determine pe elevul major/părinte/reprezentantul legal/ocrotitorul legal să formuleze o altă opțiune alimentară;

b) declarație pe propria răspundere a elevului major/părintelui/reprezentantului legal/ocrotitorului legal referitoare la apartenența la o religie care restricționează consumul anumitor alimente, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1.

Art. 4. — (1) Suportul alimentar prevăzut la art. 3 alin. (1) trebuie să respecte prevederile Legii nr. 123/2008 pentru o alimentație sănătoasă în unitățile de învățământ preuniversitar și ale Ordinului ministrului sănătății publice nr. 1.563/2008 pentru aprobarea Listei alimentelor nerecomandate preșcolărilor și școlărilor și a principiilor care stau la baza unei alimentații sănătoase pentru copii și adolescenți.

(2) Normele minime obligatorii care trebuie respectate în pregătirea mesei pentru preșcolari și elevi sunt prevăzute în anexa nr. 2.

(3) Suportul alimentar prevăzut la art. 3 alin. (1) lit. b) și c) este produs în unități înregistrate/autorizate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, se distribuie sub formă ambalată, în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind igiena și siguranța produselor alimentare, conform prevederilor pct. 8 din anexa nr. 3, fiind transportat numai cu mijloace de transport autorizate/înregistrate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor.

(4) Programul de servire a mesei și timpul alocat acestei activități sunt stabilite de către conducerea unității de învățământ, în funcție de numărul de elevi, de orarul școlii și de particularitățile specifice fiecărei unități de învățământ.

(5) Servirea mesei calde sau distribuirea pachetului alimentar în cadrul unității de învățământ se face de către persoane desemnate de conducerea acesteia, cu excepția personalului de îngrijire și de întreținere care a participat, în prealabil, la igienizarea spațiilor sanitare, cu respectarea prevederilor Ordinului ministrului sănătății și al ministrului educației nr. 2.209/4.469/2022 privind aprobarea Metodologiei pentru organizarea și certificarea instruirii profesionale a personalului privind însușirea noțiunilor fundamentale de igienă, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Consiliul de administrație al unității de învățământ stabilește modalitatea prin care se va face prezența elevilor/preșcolărilor pentru a li se comunica furnizorilor, zilnic, numărul de porții/pachete alimentare care li se vor distribui elevilor/preșcolărilor prezenți la cursuri.

(7) Unitățile de învățământ răspund, în mod direct, de asigurarea condițiilor de primire, recepție și distribuție a suportului alimentar, prin nominalizarea persoanelor responsabile în acest sens, precum și de confirmarea documentelor ce stau la baza plății produselor alimentare.

Art. 5. — (1) Finanțarea PNMS se asigură de la bugetul de stat, din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și municipiului București, în funcție de numărul de beneficiari și de limita valorii zilnice, aprobate potrivit prezentei hotărâri, la propunerea Ministerului Educației.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1) pot fi suplimentate din veniturile proprii ale bugetelor locale ale unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale sau din alte surse de finanțare, legal prevăzute, în următoarele situații:

a) stabilirea prin hotărâre a consiliului local a unei valori zilnice mai mari decât cea prevăzută la art. 2 alin. (1);

b) creșterea, în perioada aplicării PNMS, a numărului de preșcolari/elevi beneficiari din unitățile de învățământ.

(3) Unitățile/Subdiviziunile administrativ-teritoriale pot aloca fonduri, din veniturile proprii ale bugetelor locale, pentru asigurarea unor spații pentru prepararea, depozitarea sau servirea mesei și/sau pentru asigurarea transportului către beneficiari al suportului alimentar, dacă cheltuielile aferente depășesc bugetul alocat inițial, după caz.

(4) Sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat se reflectă în bugetele locale ale unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale de care aparțin unitățile de învățământ, la partea de venituri, cu ajutorul indicatorului 11.02.02 „Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și municipiului București”.

(5) La partea de cheltuieli a bugetelor locale, din punctul de vedere al clasificății funcționale a indicatorilor bugetelor locale, creditele bugetare destinate finanțării cheltuielilor determinate de implementarea PNMS se vor reflecta la capitolul 65.02 „Învățământ”, subcapitolul 65.02.11 „Servicii auxiliare pentru educație”, paragraful 65.02.11.30 „Alte servicii auxiliare”, în bugetul propriu al unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, pe codul de identificare fiscală al acestora. Din punctul de vedere al clasificății economice a indicatorilor, creditele bugetare destinate finanțării cheltuielilor determinate de implementarea PNMS se vor reflecta la titlul 57 „Asistență socială”, articolul 57.02 „Ajutoare sociale”, alineatul 57.02.05 „Suport alimentar”, inclusiv în situațiile prevăzute la alin. (2).

(6) Sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat alocate unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale rămase neutilizate la finele exercițiului bugetar se regularizează cu bugetul de stat.

Art. 6. — (1) Procedura de atribuire a contractelor de furnizare/servicii a mesei calde sau, după caz, a pachetelor alimentare se organizează la nivelul fiecărei unități/subdiviziuni administrativ-teritoriale și se stabilește potrivit prevederilor Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Unitățile/Subdiviziunile administrativ-teritoriale care dispun de mijloacele necesare preparării și distribuirii mesei calde sau, după caz, a pachetelor alimentare, în scopul creșterii calității acestora, pot utiliza în acest scop sumele alocate potrivit prevederilor art. 5 alin. (2) și (3).

(3) Pentru obținerea unor prețuri cât mai competitive, autoritățile contractante pot opta pentru atribuirea contractului de achiziție publică fie pe întreaga masă caldă sau, după caz, pe întregul pachet alimentar, fie pe loturi distincte pe categorii de produse ce intră în componența mesei calde sau, după caz, a pachetului alimentar, potrivit Legii nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Pentru a monitoriza modul de utilizare a resurselor financiare disponibile și pentru a asigura un aport nutrițional adecvat, autoritățile contractante vor introduce în caietul de sarcini cerința ca ofertanții să introducă o defalcare a costurilor, per porție, pe următoarele categorii:

a) materie primă/produse alimentare;

b) prepararea hranei;

c) transport.

(5) Responsabili pentru efectuarea plăților către furnizori sunt primarii unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale sau persoanele împuternicite, după caz.

(6) Plata produselor și a serviciilor contractate se efectuează de către ordonatorii principali de credite, pe baza documentelor de recepție calitativă și cantitativă, întocmite și aprobate de unitățile de învățământ.

(7) Specificațiile tehnice pentru procedurile de atribuire a contractelor de achiziție publică de furnizare/servicii sunt prevăzute în anexa nr. 3.

Art. 7. — Pentru promovarea principiilor unei alimentații sănătoase și a obiectivelor de dezvoltare durabilă, PNMS este însoțit de măsuri educative extracurriculare și extrașcolare, desfășurate independent sau integrat în unitățile de învățământ preuniversitar, în cadrul programelor „Școala altfel” și „Săptămâna verde”.

Art. 8. — (1) Pe durata de implementare, personalul necesar desfășurării PNMS poate fi suplimentat, la solicitarea unităților de învățământ, prin:

a) angajarea unor categorii de personal pe perioada implementării programului, cu încadrarea în numărul total de posturi aprobat la nivelul ISJ/ISMB, în baza analizei cu privire la personalul necesar implementării programului, realizată de ISJ/ISMB;

b) detașare sau delegare de personal din cadrul autorităților administrației publice locale, cu modificarea corespunzătoare a fișei postului, cu respectarea prevederilor Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Unitățile care produc, prepară, transportă și distribuie alimente în cadrul acestui program sunt supuse controalelor sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor oficiale, efectuate de către personalul împuternicit de Ministerul Sănătății, din cadrul Inspecției Sanitare de Stat și al direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 999/2001, (CE) nr. 396/2005, (CE) nr. 1.069/2009, (CE) nr. 1.107/2009, (UE) nr. 1.151/2012, (UE) nr. 652/2014, (UE) 2016/429 și (UE) 2016/2.031 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 1/2005 și (CE) nr. 1.099/2009 ale Consiliului și a Directivelor 98/58/CE, 1999/74/CE, 2007/43/CE, 2008/119/CE și 2008/120/CE ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 854/2004 și (CE) nr. 882/2004 ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Directivelor 89/608/CEE, 89/662/CEE, 90/425/CEE, 91/496/CEE, 96/23/CE, 96/93/CE și 97/78/CE ale Consiliului și a Deciziei 92/438/CEE a Consiliului (Regulamentul privind controalele oficiale).

(3) Potrivit principiilor care trebuie respectate în pregătirea mesei pentru preșcolari și elevi, conform recomandărilor Institutului Național de Sănătate Publică, suportul alimentar este livrat zilnic din cantină, respectiv din unități care trebuie să funcționeze conform reglementărilor legale în vigoare și este păstrat, până la servire, dacă hrana nu este servită într-un interval de 60 de minute de la livrare, în unitățile de învățământ preuniversitar, în condiții igienico-sanitare și de siguranță alimentelor, potrivit prevederilor legislației în vigoare.

(4) În vederea asigurării condițiilor igienico-sanitare, pentru unitățile de învățământ care nu au cantină, produsele care fac obiectul suportului alimentar trebuie livrate în porții individuale, în ambalaje alimentare care să respecte legislația privind materialele în contact cu alimentul, sigilate și etichetate

corespunzător, însoțite de tacâmuri de unică folosință care permit consumul în condiții optime de igienă.

(5) Autoritățile administrației publice locale și unitățile de învățământ au obligația să urmărească și să verifice buna desfășurare a procesului de aprovizionare privind distribuția către elevi/preșcolari a pachetului alimentar/mesei calde.

(6) Pentru realizarea controlului oficial privind siguranța alimentelor, autoritățile publice competente vor desfășura controale conform atribuțiilor specifice.

Art. 9. — (1) Ministerul Educației și ISJ/ISMB au atribuții de monitorizare și evaluare a PNMS.

(2) Pentru evaluarea PNMS se stabilesc, prin ordin al ministrului educației, indicatorii de eficiență și de impact, precum și modelul de raport pe care trebuie să îl elaboreze unitățile de învățământ preuniversitar, ISJ/ISMB, respectiv Ministerul Educației.

Art. 10. — (1) Conducerea unității de învățământ desemnează un responsabil de program care poate fi din categoria personal didactic, didactic auxiliar sau nedidactic, cu excepția personalului de îngrijire și de întreținere. În unitățile de învățământ care funcționează cu structuri școlare arondate se desemnează câte un responsabil la nivelul fiecărei structuri.

(2) Coordonarea programului la nivel de unitate de învățământ se realizează prin activități de tipul, fără a se limita la acestea: recepție de produse alimentare, efectuată cu respectarea legislației în vigoare, servicii, evidența zilnică a livrării mesei calde/pachetului alimentar, completarea formularelor de raportare periodică.

(3) La nivelul unității de învățământ se elaborează și se transmite ISJ/ISMB un raport semestrial cu privire la derularea PNMS.

Art. 11. — (1) La nivel județean/al municipiului București, coordonarea programului este asigurată de către ISJ/ISMB, care elaborează semestrial, publică pe paginile de internet proprii și transmite către Ministerul Educației raportul privind implementarea programului.

(2) ISJ/ISMB desemnează un inspector responsabil cu monitorizarea desfășurării programului în unitatea/unitățile de învățământ din județ/municipiu.

(3) Monitorizarea se realizează de fiecare ISJ/ISMB, prin activități de tipul, fără a se limita la acestea: colectare și interpretare de date, vizite în unitățile de învățământ, inspecții tematice, rapoarte transmise trimestrial de către unitatea de învățământ către ISJ/ISMB.

(4) ISJ/ISMB este responsabil de comunicarea către Ministerul Educației a oricărui modificări apărute la nivelul unităților de învățământ în ceea ce privește numărul beneficiarilor sau schimbarea denumirii, comasarea sau desființarea unor niveluri de învățământ.

(5) ISJ/ISMB elaborează și transmite Ministerului Educației, semestrial și ori de câte ori este nevoie, raportul conținând indicatorii de eficiență și impact pentru PNMS, precum și modul în care acesta este derulat. Raportul se publică și pe pagina de internet proprie.

(6) Pe baza datelor centralizate din rapoartele transmise de către ISJ/ISMB, Ministerul Educației elaborează raportul cu privire la impactul PNMS, care se publică pe pagina de internet proprie, completează listele cu unitățile suplimentare de învățământ și întreprinde măsurile necesare pentru remedierea deficiențelor apărute în derularea PNMS.

Art. 12. — (1) Ministerul Educației colaborează cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în vederea implementării PNMS.

(2) Atribuțiile Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale în ceea ce privește implementarea PNMS sunt următoarele:

a) formulează propuneri de îmbunătățire a cadrului normativ care reglementează PNMS și transmite propunerile Ministerului Educației pentru inițierea demersurilor de modificare;

b) colaborează cu Ministerul Educației la elaborarea Listei unităților de învățământ incluse în PNMS, care se aprobă prin ordin comun al ministrului educației și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale;

c) sprijină, prin direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București, implementarea în unitățile de învățământ preuniversitar, în cadrul programelor „Școala altfel” și „Săptămâna verde”, a măsurilor educative extracurriculare și extrașcolare care contribuie la promovarea principiilor unei alimentații sănătoase și a obiectivelor de dezvoltare durabilă, cum ar fi: organizarea de vizite la ferme pomicole/legumicole sau la unități de producție de profil alimentar, la stațiuni de cercetare pomicolă, legumicolă sau de creștere a bovinelor, la zilele recoltei, la expoziții, târguri sau la alte evenimente și/sau activități similare, organizarea de concursuri tematice legate de consumul de alimente sănătoase, organizarea de zile tematice dedicate consumului de alimente sănătoase și cultivării respectului pentru hrană — prevenirea risipei de alimente sau de activități educative practice, utilizarea de materiale didactice/educative care să prezinte preșcolarilor și elevilor informații adaptate vârstei despre obiceiuri alimentare sănătoase, agricultură, lanțuri de aprovizionare și produse locale, producția ecologică, producția și consumul sustenabile/durabile și combaterea risipei alimentare;

d) colaborează cu Ministerul Educației la formularea de politici publice, programe și proiecte care să contribuie la creșterea accesului la educație, prin asigurarea suportului alimentar care să susțină învățarea și care să promoveze principiile unei alimentații sănătoase, diversificate, echilibrate și sustenabile la nivelul populației școlare.

Art. 13. — Atribuțiile unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale în ceea ce privește implementarea PNMS sunt următoarele:

a) analizează propunerea ISJ/ISMB cu privire la unitățile de învățământ care îndeplinesc criteriile pentru a fi incluse în cadrul PNMS și își exprimă acordul cu privire la implementarea programului în unitățile de învățământ din cadrul unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale;

b) asigură finanțarea programului pentru unitățile de învățământ din cadrul unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, în cuantumul stabilit prin legea bugetului de stat, și

întreprind măsurile necesare pentru regularizarea cu bugetul de stat a sumelor rămase neutilizate la finele exercițiului bugetar;

c) organizează procedura de atribuire a contractelor de furnizare/servicii a mesei calde sau, după caz, a pachetelor alimentare, potrivit prevederilor Legii nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare;

d) contribuie la creșterea eficienței și a calității programului prin suplimentarea, din veniturile proprii sau din alte surse de finanțare legal prevăzute, a sumelor alocate pentru finanțarea programului, în situațiile prevăzute la art. 5 alin. (2) și (3);

e) contribuie la dezvoltarea bazei materiale a unităților de învățământ din cadrul unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, prin asigurarea și/sau modernizarea și dotarea spațiilor pentru prepararea, depozitarea sau servirea hranei;

f) contribuie la evaluarea modului de implementare a PNMS în unitățile de învățământ din cadrul unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale și formulează propuneri de îmbunătățire a programului, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2).

Art. 14. — (1) Unitățile de învățământ preuniversitar care implementează acest program sunt supuse inspecției sanitare de stat, care este realizată de către personalul împuternicit din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București, conform competențelor legale.

(2) În cazul unor rezultate necorespunzătoare, personalul împuternicit din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București va lua măsurile necesare eliminării riscului de îmbolnăvire a preșcolarilor și elevilor ce servesc masa prin consumul acelor alimente și va informa direcția sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor județeană, respectiv a municipiului București asupra acestor aspecte, utilizând sistemele de alertă și cooperare existente, în vederea dispunerii măsurilor care se impun, conform atribuțiilor acestora.

Art. 15. — Controlul respectării prevederilor art. 2 alin. (1)—(3), ale art. 4 alin. (6), precum și ale art. 6 alin. (1) și (2) se exercită conform competențelor de către personalul împuternicit din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București.

Art. 16. — PNMS este complementar Programului pentru școli al României 2023—2029.

Art. 17. — Anexele nr. 1—3 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

Marian Neacșu

Ministrul educației,

Ligia Deca

p. Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,

Sorin Moise,

secretar de stat

Ministrul sănătății,

Alexandru Rafila

p. Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice

și administrației,

Marin Țole,

secretar de stat

Ministrul finanțelor,

Marcel-Ioan Boloș

Declarație pe propria răspundere a elevului major/părintelui/reprezentantului legal/ocrotitorului legal

DECLARAȚIE

Subsemnatul(a), ..., născut(ă) la data de ....., legitimat(ă) cu CI/pașaport seria ..... numărul ....., elev/părinte/reprezentant legal/ocrotitor legal al minorului ....., născut la data de ....., declar pe propria răspundere că preșcolarul/elevul .....

- eu/fiul/fiica meu/mea sunt/este alergic(ă) la .....
- am/are intoleranță alimentară la .....
- am/are probleme de sănătate care necesită un regim alimentar special, precizat de către medicul curant/medicul de familie în documentele atașate.....
- eu/fiul/fiica meu/mea aparțin/apartine unei religii care restricționează consumul de .....
- altă situație: .....

Atașez acestei declarații următoarele documente doveditoare:

1. ....
2. ....

Data:

Semnătura:

NORMELE MINIME OBLIGATORII care trebuie respectate în pregătirea mesei pentru preșcolari și elevi

1. Nu se adaugă aditivi alimentari, conservanți sau orice alt tip de potențiatori de arome și gust în cazul mâncărilor calde, preparate la nivelul cantinelor din incinta unităților de învățământ sau la nivelul unităților de tip catering și care urmează a fi servite preșcolarilor și elevilor; de asemenea, produsele de origine animală sau nonanimală din care se prepară aceste mâncăruri trebuie să respecte legislația în vigoare privind aditivii permisi a fi adăugați în alimente.

2. Ceapa pregătită în prima fază a etapei de gătire nu se prăjește, ci se înăbușă cu apă.

3. Sarea iodată utilizată trebuie să respecte legislația în vigoare privind aditivii permisi a fi adăugați în alimente.

4. Evitarea asocierii alimentelor din aceeași grupă la felurile de mâncare servite; de exemplu, la masa de prânz nu se vor servi felul 1 și felul 2 preponderente cu glucide — cereale, ca de exemplu, supa cu găluști și friptura cu garnitură din paste făinoase, ci din legume.

5. Nu se vor permite mâncărurile precum tocături prăjite. Ouăle se recomandă a fi servite ca omletă la cuptor.

6. Se recomandă îmbogățirea rației în vitamine și săruri minerale prin folosire de salate din crudități și adăugare de legume — frunze în supe și ciorbe.

7. Interdicția folosirii cremelor cu ouă și frișcă, a maionezelor, indiferent de anotimp, precum și a ouălor fierte, nesectionate după fierbere.

8. Mâncarea livrată trebuie gătită în dimineața zilei în care se servește, păstrându-se în condiții sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, precum și în condiții igienico-sanitare și la temperaturi corespunzătoare, conform legislației în vigoare.

9. Unitățile de învățământ în care se desfășoară programul au obligativitatea de a păstra 48 de ore probe din alimentele servite copiilor, conform legislației în vigoare.

NOTĂ:

Variante orientative de meniu care includ sugestiile Institutului Național de Sănătate Publică:

1. ciorbă de legume;
2. supă de pui cu legume;
3. ciorbă de vacuță cu legume;
4. legume cu piept de pui/carne slabă de porc la grătar;
5. mâncare de mazăre cu piept de pui/carne slabă de porc/vită;
6. pilaf cu legume și ficăței de pui;
7. piure de morcov cu grătar de pui/carne slabă de porc;
8. piure de cartofi, salată cu piept de curcan;
9. mâncare de varză dulce cu friptură la cuptor;
10. ghiveci de legume cu pui/carne slabă de porc;
11. orez cu legume și pui/carne slabă de porc/vită la tavă;
12. sufleu de broccoli cu brânză;
13. cartofi gratinați, salată cu piept de pui la grătar;
14. tocană de legume cu orez brun;
15. piure de cartofi cu sfeclă și chifteluțe de legume la cuptor;
16. omletă cu legume — ardei, ciuperci, ceapă verde și brânză telemea;
17. sufleu de conopidă, broccoli și brânză la cuptor;
18. dovlecel umplut cu brânză la cuptor;
19. ciuperci la cuptor umplute cu brânză, pentru copiii cu vârsta mai mare de 7 ani;
20. macaroane cu brânză;
21. cartofi franțuzești, la cuptor, cu brânză și ou;
22. quinoa cu legume;
23. sandvici cu unt, șuncă, cașcaval și legume — roșii, castravete, salată;
24. sandvici cu piept de pui la grătar sau pulpă de pui dezosată la grătar cu legume crude — gogoșar, varză, morcov.

SPECIFICAȚII TEHNICE pentru procedurile de atribuire a contractelor de achiziție publică de furnizare/servicii

Specificații tehnice:

1. Caracteristici generale

Se vor furniza:

a) masă caldă preparată conform normelor minime obligatorii ce trebuie respectate în pregătirea mâncării pentru copii, prevăzute în anexa nr. 2 la hotărâre;

b) pachet alimentar: produse de panificație din făină integrală — pâine feliată sau batoane/chifle — 80 g — maximum 50% din greutatea totală a pachetului, produse din carne și/sau brânzeturi/derivate din lapte 40 g — minimum 25% din greutatea totală a pachetului și legume — roșii, castraveți, salată sau alte produse similare — 40 g — maximum 25% din greutatea totală a pachetului. La acestea se va adăuga un fruct.

1.1. Produsele alimentare sunt livrate zilnic din unități autorizate/înregistrate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor și sunt păstrate până la servire, dacă hrana nu este servită într-un interval de 60 de minute de la livrare, în unitățile de învățământ preuniversitar, în condiții igienico-sanitare și de siguranța alimentelor, potrivit prevederilor legislației în vigoare.

1.2. În situația desfășurării cursurilor prin intermediul tehnologiei și al internetului sau a școlarizării elevilor la domiciliu, produsele alimentare vor fi livrate și distribuite zilnic elevilor care nu participă la cursuri în unitatea de învățământ, conform deciziei la nivel local și cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

1.3. Ofertanții trebuie să introducă o defalcare a costurilor, per porție, pe următoarele categorii:

a) contractele de furnizare: valoare produse și servicii de transport;

b) contractele de servicii: valoare materii prime, servicii de preparare a hranei și servicii de transport.

2. Evidența cantităților solicitate, distribuite și consumate

2.1. Fiecare unitate de învățământ beneficiară a PNMS va ține evidența cantității de produse consumate, menționând categoriile de beneficiari, tipul de produs, cantitatea per porție, numărul de porții și numărul de zile de școală, precum și evidența numărului de copii.

2.2. Furnizorul/Prestatorul autorizat/înregistrat și unitățile înregistrate/autorizate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor vor păstra și vor prezenta organismelor de control competente documentele comerciale și tehnice privind produsele alimentare distribuite, precum și documentele care să ateste calitatea și siguranța acestora, după caz; unitățile de învățământ au obligația de a păstra avizele de expediție aferente fiecărei distribuții.

2.3. Lunar, autoritatea contractantă va realiza centralizarea cantității de produse consumate per categorie de produs, în funcție de situația numărului de copii școlarizați în luna precedentă, pe care o va corela cu situația existentă la furnizor. Toate părțile implicate în procesul de distribuție a produselor alimentare menționate la pct. 1 vor păstra documentele justificative pe o perioadă de cel puțin 3 ani, începând de la sfârșitul anului întocmirii acestora.

3. Calitatea produselor

Produsele alimentare trebuie să respecte prevederile Regulamentului (CE) nr. 2.073/2005 al Comisiei din 15 noiembrie 2005 privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru grupele speciale de consumatori — copii cu diabet, intoleranță la lactoză, gluten sau alte probleme de natură medicală — se va asigura regimul alimentar prescris de medicul

specialist. Tipul de hrană de regim și cantitatea necesară se prevăd în anexa la contractul de furnizare, fiind specificate pentru fiecare școală și elev.

4. Siguranță și perisabilitate microbiologică

Termenul maxim pentru consumul produselor transportate de la furnizor către unitățile școlare, respectiv elev sau preșcolar, după caz, va fi de:

a) ziua producerii pentru masa caldă;

b) 24 de ore de la momentul ambalării pentru sandvičiuri.

În situația în care hrana nu este servită într-un interval de 60 de minute de la livrare, produsele alimentare sunt păstrate, până la servire, în spații amenajate, în care sunt asigurate condițiile de manipulare și depozitare indicate de producător, în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind igiena și siguranța produselor alimentare, condiții care să poată fi monitorizate și controlate.

Pentru depozitare în școli se vor folosi spații special amenajate pentru păstrarea produselor alimentare în condiții de siguranță a alimentelor prevăzute de legislația în vigoare, asigurate de către beneficiar — unitatea de învățământ.

Produsele alimentare vor fi păstrate până la servire în condițiile indicate de producător, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

5. Condiții pentru transport și distribuție

Produsele alimentare vor fi transportate de la furnizor către unitățile școlare, respectiv elev sau preșcolar, după caz, numai cu mijloace auto speciale, autorizate/înregistrate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, potrivit prevederilor legislației în vigoare.

6. Metode de testare și control

Produsele alimentare se analizează doar în laboratoare autorizate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor care au metodele de analiză acreditate.

7. Persoanele angajate în producerea, manipularea și distribuția produselor alimentare sunt obligate să dețină certificat de absolvire a unui curs de Noțiuni fundamentale de igienă sau echivalent, conform Ordinului ministrului sănătății și al ministrului educației nr. 2.209/4.469/2022 privind aprobarea Metodologiei pentru organizarea și certificarea instruirii profesionale a personalului privind însușirea noțiunilor fundamentale de igienă, cu modificările și completările ulterioare, și fișă de aptitudini specifice activității desfășurate sau echivalent, conform Hotărârii Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu modificările și completările ulterioare.

8. Ambalare, etichetare, marcare

Produsele alimentare preambalate trebuie să prezinte înscris prin etichetare următorul element:

„PRODUS DISTRIBUIT GRATUIT”.

În cazul produselor alimentare care nu se supun prevederilor definiției „produs alimentar preambalat” trebuie îndeplinite următoarele cerințe:

a) pentru cele distribuite de unitățile de alimentație publică se va indica la livrare, printr-un document scris care însoțește produsele: denumirea produsului, substanțe care provoacă alergii sau intoleranțe, o mențiune privind lotul, respectiv data producerii și sintagma „PRODUS DISTRIBUIT GRATUIT”;

b) pentru cele preparate în regim propriu, respectiv masă caldă, lista meniului va fi afișată la loc vizibil și va conține denumirea produsului, ingredientele componente și substanțele care provoacă alergii sau intoleranțe.

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

ORDIN**privind conduita instituțiilor de credit care prestează servicii și activități de investiții pe piața monetară și valutară potrivit art. 2 alin. (2) și (3) din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare**

Având în vedere prevederile art. 2 alin. (2), (3) și (5), art. 62 și 116 din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul dispozițiilor art. 48 alin. (2) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României și ale art. 277 coroborat cu art. 2 alin. (5) din Legea nr. 126/2018, cu modificările și completările ulterioare,

Banca Națională a României emite următorul ordin:

Art. 1. — Banca Națională a României are în vedere în practica de supraveghere următoarele ghiduri ale Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA), prevăzute în anexele nr. 1—9:

a) Ghid final privind obligațiile în materie de date de piață prevăzute în MiFID II/MiFIR (ESMA70-156-4263 RO) — anexa nr. 1;

b) Ghidul privind practicile de vânzare încrucișată (ESMA/2016/574 RO) — anexa nr. 2;

c) Ghid privind titluri de creanță și depozite structurate complexe (ESMA/2015/1787 RO) — anexa nr. 3;

d) Ghid Raportarea tranzacțiilor, păstrarea evidenței ordinelor și sincronizarea ceasurilor în temeiul MiFID II (ESMA/2016/1452 RO) — anexa nr. 4;

e) Ghid privind cerințele de guvernanta a produselor MiFID II (ESMA35-43-620 RO) — anexa nr. 5;

f) Ghid cu privire la anumite aspecte ale cerințelor MiFID II privind adecvarea (ESMA35-43-3172) — anexa nr. 6;

g) Ghid cu privire la anumite aspecte ale cerințelor MiFID II privind funcția de asigurare a conformității (ESMA35-36-1952 RO) — anexa nr. 7;

h) Ghid cu privire la anumite aspecte ale cerințelor MiFID II privind caracterul corespunzător și legate exclusiv de executare (ESMA35-43-3006) — anexa nr. 8;

i) Ghid cu privire la anumite aspecte ale cerințelor MiFID II privind remunerarea (ESMA35-43-3565) — anexa nr. 9.

Art. 2. — Prezentul ordin se aplică instituțiilor de credit persoane juridice române și sucursalelor instituțiilor de credit din alte state membre stabilite în România, atunci când prestează serviciile și activitățile de investiții prevăzute de art. 2 alin. (2) din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, cu modificările și completările ulterioare, cu instrumentele prevăzute la art. 2 alin. (3) din Legea nr. 126/2018, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 3. — Entitățile menționate la art. 2 respectă ghidurile ESMA prevăzute în anexe nr. 1—9*) care fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. — Nerespectarea de către entitățile menționate la art. 2 a prevederilor prezentului ordin se sancționează în conformitate cu prevederile cap. I și II ale titlului X din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 18 decembrie 2023.
Nr. 354.

*) Anexele nr. 1—9 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bl. P33, parter, sectorul 5, București.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 75**din 20 noiembrie 2023**

Dosar nr. 1.864/1/2023

Ionel Barbă	— președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal — președintele completului
Lucian Cătălin Mihai Zamfir	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Maria Hrudei	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Doina Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristinel Grosu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Florina Secrețeanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Liliana Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Elena Diana Tămașă	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Mihaela Voinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ștefania Dragoș	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emilia Claudia Vișoiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Pohrib	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este legal constituit, conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 34 alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20 din 14 martie 2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de domnul judecător Ionel Barbă, președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena-Mădălina Ivănescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Harghita — Secția civilă, în

Dosarul nr. 215/96/2023, la care au fost conexe dosarele nr. 1.865/1/2023, nr. 1.866/1/2023, nr. 1.867/1/2023 și nr. 1.868/1/2023.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că: la termenul de judecată din 30 octombrie 2023 a fost amânată judecarea cauzei în vederea înregistrării și conexării la dosarul *pendinte* a sesizărilor formulate de Tribunalul Harghita — Secția civilă, în dosarele nr. 108/96/2023 și nr. 1.388/96/2022, prin care se solicită să se dea o rezolvare de principiu cu privire la aceeași problemă de drept — „în vederea dezlegării unei probleme de drept cu privire la art. 13 alin. 8 din Decretul-lege nr. 118/1990”; sesizările sus-menționate au fost înregistrate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constituindu-se dosarele nr. 2.667/1/2023 și, respectiv, nr. 2.668/1/2023; la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești pronunțate în materia ce face obiectul sesizării și opinii teoretice exprimate de judecători, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept dispune conexarea dosarelor nr. 2.667/1/2023 și nr. 2.668/1/2023 la dosarul *pendinte* și rămâne în pronunțare asupra sesizării.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Prin Încheierea nr. 4 din 14 iunie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 215/96/2023, Tribunalul Harghita — Secția civilă a dispus, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prin care să se dea o rezolvare de principiu: „în vederea dezlegării unei probleme de drept cu privire la art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990”.

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept cu nr. 1.864/1/2023.

10. Prin Încheierea nr. 4 din 14 iunie 2023, pronunțată în dosarele nr. 174/96/2023, nr. 547/96/2023, nr. 176/96/2023 și nr. 548/96/2023, prin Încheierea nr. 4 din 20 septembrie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 108/96/2023, și prin Încheierea nr. 7 din 20 septembrie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 1.388/96/2022, Tribunalul Harghita — Secția civilă a dispus, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în vederea pronunțării unei

hotărâri prealabile, prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la aceeași chestiune de drept menționată la paragraful 8. Sesizările mai sus-menționate au fost înregistrate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept cu nr. 1.865/1/2023, nr. 1.866/1/2023, nr. 1.867/1/2023, nr. 1.868/1/2023, nr. 2.667/1/2023 și, respectiv, nr. 2.668/1/2023, fiind conexe la Dosarul nr. 1.864/1/2023.

II. Expunerea succintă a procesului. Obiectul învestirii instanței care a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile. Stadiul procesual în care se află pricina

Actul administrativ atacat

11. Prin deciziile emise de directorul Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Harghita („A.J.P.I.S. Harghita”) au fost respinse, ca netemeinice și nelegale, cererile formulate de reclamantii din dosarele nr. 215/96/2023, nr. 174/96/2023, nr. 547/96/2023, nr. 176/96/2023, nr. 548/96/2023, nr. 108/96/2023 și nr. 1.388/96/2022, prin care aceștia din urmă au solicitat stabilirea calității de beneficiari ai dreptului prevăzut de art. 5 alin. (6) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1208 din 10 decembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare („Decretul-lege nr. 118/1990”), precum și a indemnizației.

Cererea de chemare în judecată

12. Prin cererile de chemare în judecată înregistrate pe rolul Tribunalului Harghita — Secția civilă cu nr. 215/96/2023, nr. 174/96/2023, nr. 547/96/2023, nr. 176/96/2023, nr. 548/96/2023, nr. 108/96/2023 și nr. 1.388/96/2022, reclamantii au solicitat, în contradictoriu cu pârâta A.J.P.I.S. Harghita: anularea deciziilor privind respingerea cererii de acordare a drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare, ca netemeinice și nelegale, cu consecința stabilirii calității de beneficiari ai Decretului-lege nr. 118/1990 pentru perioadele indicate; obligarea pârâtei să emită noi decizii prin care să li se stabilească reclamantilor calitatea de beneficiari ai drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990, precum și dreptul la indemnizația lunară începând cu data depunerii cererii, sume la care se adaugă dobânda legală calculată conform Ordonanței Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu completările ulterioare.

Întâmpinarea

13. Prin întâmpinările depuse la dosarele indicate mai sus, pârâta A.J.P.I.S. Harghita a solicitat respingerea, ca neîntemeiate, a acțiunilor formulate de către reclamantii, motivat de faptul că, având în vedere înscrisurile depuse la dosare, raportate la prevederile Decretului-lege nr. 118/1990, în cauze, nu sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate necesare pentru stabilirea drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990.

14. Ulterior punerii în discuția părților a cererilor de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, formulate de reclamantii, Tribunalul Harghita — Secția civilă a dispus, în cadrul dosarelor nr. 215/96/2023, nr. 174/96/2023, nr. 547/96/2023, nr. 176/96/2023, nr. 548/96/2023, nr. 108/96/2023 și nr. 1.388/96/2022, sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept redată în cadrul paragrafului 8 din prezenta decizie.

III. Normele de drept ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile

15. Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura

instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, și anume art. 13 alin. (8):

„Art. 13. (...) (8) Împotriva deciziei persoana interesată poate face contestație la secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Hotărârea tribunalului este definitivă. Contestațiile sunt scutite de taxa judiciară de timbru. (...)”

IV. Punctul de vedere al părților

16. Punctele de vedere ale reclamantilor au fost exprimate în cuprinsul cererilor de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, formulate de către aceștia din urmă în cadrul dosarelor nr. 215/96/2023, nr. 174/96/2023, nr. 547/96/2023, nr. 176/96/2023, nr. 548/96/2023, nr. 108/96/2023 și nr. 1.388/96/2022 aflate pe rolul Tribunalului Harghita — Secția civilă.

17. Reclamantii apreciază că intenția legiuitorului a fost de a reglementa și de a menține integral calea de atac prevăzută de dispozițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare („Legea nr. 554/2004”), și în materia hotărârilor pronunțate în temeiul dispozițiilor Decretului-lege nr. 118/1990.

18. Față de evoluția în timp a reglementărilor privind căile de atac, norma privind caracterul definitiv al hotărârii pronunțate în primă instanță de către secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului nu a suferit nicio modificare legislativă, textul de lege fiind pur și simplu doar renumerotat. Textul menționat a fost edictat sub imperiul Codului de procedură civilă din 1865, urmând a fi, astfel, interpretat conform dispozițiilor art. 7 alin. (3) din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012 („Legea nr. 76/2012”).

19. În opinia reclamantilor, este important a fi avute în vedere aspectele de interpretare sistematică, apoi cele istorice, toate acestea subsumate observării scopul normei.

20. Norma prevăzută de dispozițiile art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990, respectiv ale art. 12¹ din Legea nr. 232/2020 pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.036 din 5 noiembrie 2020 („Legea nr. 232/2020”), nu trebuie privită în mod izolat. Sensul normei trebuie identificat în corelare cu ansamblul normelor de drept, cu dispozițiile Legii contenciosului administrativ și ale legii de punere în aplicare a Codului de procedură civilă, precum și în evoluția lor istorică pentru determinarea sensului normei în contextul tuturor normelor cu care aceasta se află în relație obiectivă.

21. Pârâta A.J.P.I.S. Harghita nu a exprimat niciun punct de vedere cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizărilor.

V. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizările

A. Cu privire la admisibilitatea sesizărilor

22. Instanța de trimitere a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate reglementate de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, față de considerentele redată în continuare.

23. Completul de judecată care formulează sesizările este investit cu soluționarea cauzelor în ultimă instanță; deși este vorba de posibilitatea exercitării unei căi de atac parțial devolutive, acest lucru influențează direct soluția finală asupra

fondului; este o chestiune de drept nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

B. *Cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării*

24. Cu privire la fondul chestiunii de drept supuse dezlegării, instanța de trimitere apreciază că interpretarea corectă este în sensul că hotărârea tribunalului nu este supusă nici apelului și nici recursului.

25. Formula „*Împotriva hotărârii persoana interesată poate face contestație la curtea de apel în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990. Hotărârea curții de apel este definitivă*” a fost introdusă prin Legea nr. 189/2000 de aprobare cu modificări a Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice („Ordonanța Guvernului nr. 105/1999”) și nu a operat în privința Decretului-lege nr. 118/1990, pentru că legea de aprobare a modificat titlul ordonanței, introducând, practic, o nouă instituție a despăgubirilor acordate persoanelor persecutate de diferitele regimuri politice care au condus România. Astfel, în aceeași perioadă de timp, cauzele legate de Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 au fost judecate în primă instanță de curțile de apel, iar cele legate de Decretul-lege nr. 118/1990, de tribunale.

26. În ceea ce privește Decretul-lege nr. 118/1990, formula „hotărârii definitive” de primă instanță a fost introdusă pentru prima dată prin Legea nr. 232/2020 pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, intrată în vigoare începând cu 8.11.2020, adică sub imperiul Codului de procedură civilă din 2010. Ca atare, deoarece raportarea se face la Codul de procedură civilă din 2010 și având în vedere art. 634 alin. (1) din același cod, hotărârea nu este supusă nici apelului, nici recursului, așa cum, de altfel, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a hotărât prin Decizia nr. 6 din 20 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 22 mai 2017, într-o situație similară.

VI. *Jurisprudența instanțelor naționale în materie*

A. *Jurisprudența comunicată de curțile de apel*

27. Într-o orientare jurisprudențială s-a apreciat că recursul exercitat împotriva hotărârii pronunțate în temeiul art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990 este inadmisibil.

28. Această orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri definitive pronunțate la nivelul curților de apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal; Bacău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal; Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal; Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal; Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal; Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal; Galați — Secția contencios administrativ și fiscal; Iași — Secția contencios administrativ și fiscal; Pitești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal; Suceava — Secția de contencios administrativ și fiscal; Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal; Timișoara — Secția de contencios administrativ și fiscal și al tribunalelor București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal; Călărași — Secția civilă; Teleorman — Secția conflicte de muncă, asigurări sociale și contencios administrativ și fiscal; Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale; Sălaj; Tulcea — Secția civilă, de contencios administrativ și fiscal; Galați — Secția contencios administrativ și fiscal; Brăila — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal; Iași — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ

și fiscal; Vaslui — Secția civilă; Prahova — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal; Suceava — Secția de contencios administrativ și fiscal.

29. În același sens au fost exprimate și punctele de vedere teoretice, nesuținute de practică judiciară, ale următoarelor instanțe: Curtea de Apel Ploiești; tribunalele Giurgiu și Ialomița; judecătorii Iași, Pașcani, Hârlău, Răducăneni și Bolintin-Vale.

30. În susținerea acestei orientări jurisprudențiale, au fost expuse următoarele argumente.

31. Dispozițiile art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990 sunt norme speciale derogatorii de la dreptul comun și, ca atare, potrivit principiului *specialia generalibus derogant*, ele sunt de strictă interpretare și se aplică cu prioritate față de normele generale din materia recursului, cuprinse în art. 483 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și față de normele generale din materia recursului în contenciosul administrativ, cuprinse în art. 20 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, și suprimă calea de atac a recursului împotriva hotărârii tribunalului în cazul drepturilor reglementate de Decretul-lege nr. 118/1990.

32. Recunoașterea unor căi de atac în alte situații decât cele prevăzute de legea procesuală constituie o încălcare a principiului legalității, consacrat de dispozițiile art. 7 coroborat cu art. 457 alin. (1) din Codul procedură civilă.

33. Normele procesuale privind sesizarea instanțelor judecătorești și soluționarea cererilor în limitele competenței atribuite prin lege reprezintă norme juridice de ordine publică, corespunzător principiului stabilit prin art. 126 alin. (2) din Constituție.

34. Potrivit dispozițiilor exprese ale art. 27 din Codul de procedură civilă, stabilirea regimului căilor de atac cărora le este supusă o hotărâre se face, în mod necesar, în raport cu legea în vigoare la data la care a început procesul, având relevanță data înregistrării la instanță a cererii de chemare în judecată.

35. Nu se poate susține că Decizia nr. 17 din 18 septembrie 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 930 din 27 noiembrie 2017, ar legitima folosirea căii de atac a recursului, având în vedere faptul că această decizie are rolul de a unifica practica în privința căii de atac ce se exercită în materia contenciosului administrativ, dar doar în cazul în care legiuitorul a prevăzut o cale de atac.

36. Modificarea Decretului-lege nr. 118/1990 s-a produs ulterior intrării în vigoare a Codului de procedură civilă din 2010 și ulterior pronunțării Deciziei nr. 17 din 18 septembrie 2017 de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, astfel încât nu subzistă nicio problemă terminologică privind sintagma „definitivă”. Dacă în accepțiunea Codului de procedură civilă din 1865 hotărârea „definitivă” era susceptibilă de a fi atacată numai cu recurs, nu și cu apel, în înțelesul Codului de procedură civilă din 2010, sintagma „definitivă” cu privire la o hotărâre judecătorească semnifică faptul că hotărârea respectivă nu mai poate fi atacată cu recurs.

37. Astfel, la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă din 2010 (15 februarie 2013), Decretul-lege nr. 118/1990 (versiunea republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 631 din 23 septembrie 2009) prevedea, la art. 10 alin. (5), calea de atac a contestației potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004. Ulterior, însă, prin Legea nr. 232/2020, în vigoare începând cu 8 noiembrie 2020, a fost abrogat art. 10 alin. (5) din Decretul-lege nr. 118/1990 și a fost introdus art. 12¹ alin. (8) [devenit în urma renumerotării art. 13 alin. (8)], care prevede caracterul definitiv al hotărârii pronunțate de tribunal.

38. Modificarea Decretului-lege nr. 118/1990 care prevede atributul hotărârii de primă instanță de a fi definitivă reflectă voința legiuitorului, care nu mai poate fi supusă niciunei interpretări.

39. Față de dispozițiile art. 59 alin. (1)—(3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare („Legea nr. 24/2000”), dacă legiuitorul ar fi dorit păstrarea dublului grad de jurisdicție în ceea ce privește contenciosul administrativ generat de aplicarea Decretului-lege nr. 118/1990 ar fi trebuit, ca urmare a modificării, să nu mai păstreze soluția instanței ca fiind definitivă, ci să o înlăture.

40. Luând în considerare și dispozițiile art. 1 și 2 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare, rezultă că intenția expresă a legiuitorului a fost „punerea de acord a legislației procesual civile existente” cu Codul de procedură civilă din 2010, iar trimiterea pe care o face art. 28 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 la Codul de procedură civilă va trebui interpretată ca referindu-se la Codul de procedură civilă din 2010.

41. Concluzia este în consens cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Cauza *Goldor c. Regatul Unit*), cu dispozițiile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale protocoalelor sale adiționale.

42. Departe de a îngredi drepturi consacrate constituțional, reglementarea prevăzută de normele legale supuse interpretării constituie o garanție a aplicării principiului prevăzut de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

43. Reglementările internaționale în materie nu impun accesul la toate gradele de jurisdicție sau la toate căile de atac prevăzute de legislațiile naționale, art. 13 din aceeași convenție consacrand numai dreptul persoanei la un recurs efectiv în fața unei instanțe naționale, deci posibilitatea de a accesa un grad de jurisdicție.

44. Dispozițiile art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990 sunt identice cu cele ale art. 8 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, iar, anterior republicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 112 din 13 februarie 2020, textul era corespunzător art. 7 alin. (4) ce prezenta conținut identic, astfel cum acesta a fost modificat prin art. 33 din Legea nr. 76/2012. Asupra interpretării acestor dispoziții a fost pronunțată Decizia nr. 6 din 20 martie 2017 de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 22 mai 2017 (pct. 58—63), dezlegare obligatorie potrivit art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

45. Instanța de trimitere a făcut referire, totodată, și la deciziile Curții Constituționale nr. 66 din 14 aprilie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 377 din 24 decembrie 1997, și nr. 362 din 28 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 10 iulie 2019 (paragraful 46).

46. Într-o altă orientare jurisprudențială s-a apreciat că hotărârile pronunțate în temeiul art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990 pot fi atacate cu recurs la instanța ierarhic superioară.

47. Această orientare jurisprudențială se regăsește la nivelul tribunalelor Iași — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal; Buzău — Secția civilă, de contencios administrativ și fiscal; Teleorman — Secția conflicte de muncă, asigurări sociale și contencios administrativ și fiscal.

48. În același sens au fost exprimate și punctele de vedere teoretice, nesustținute de practică judiciară, ale următoarelor instanțe: Tribunalul Ilfov și Judecătoria Câmpina.

49. În susținerea acestei orientări jurisprudențiale, au fost expuse considerentele de mai jos.

50. Având în vedere faptul că hotărârea pronunțată potrivit art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990 este definitivă, așadar, dată fără drept de apel, nefiind exclusă de la incidența posibilității de a fi atacată cu recurs, conform art. 483 alin. (1) din

Codul de procedură civilă, și că este pronunțată în cadrul unei proceduri de judecată ce se desfășoară conform Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, care prevede, la art. 20 alin. (1), că hotărârile pronunțate în primă instanță sunt supuse recursului, se apreciază că este admisibilă calea de atac a recursului împotriva acestora.

51. O opinie nuanțată a fost exprimată de Tribunalul Ilfov, care apreciază că sesizarea nu îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, respectiv nu se referă la o problemă de drept nouă, dispozițiile supuse analizei fiind în vigoare încă din anul 1990 (2013, față de data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă din 2010), iar, în eventualitatea existenței unei practici neunitare, sesizarea ar trebui să îmbrace forma solicitată de art. 514 din Codul de procedură civilă privind recursul în interesul legii. De asemenea, instanța de trimitere nu a motivat dificultatea de interpretare a textelor legale incidente, soluția propusă fiind conformă practicii la nivel național.

52. În ceea ce privește fondul problemei de drept supuse interpretării, Tribunalul Ilfov apreciază că hotărârile pronunțate în temeiul art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990 sunt supuse recursului.

53. Norma prevăzută de art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990, respectiv art. 12¹ din Legea nr. 232/2020, nu trebuie privită în mod izolat, sensul normei trebuie identificat în corelare cu ansamblul normelor de drept, cu dispozițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale legii de punere în aplicare a Codului de procedură civilă, precum și în evoluția lor istorică, pentru determinarea normei în contextul tuturor normelor cu care aceasta se află în relație obiectivă.

54. Mențiunea „definitivă” (și nu irevocabilă, corespunzătoare recursului în condițiile Codului de procedură civilă din 2010) corespunde doar exigențelor date de Codul de procedură civilă din 1865 și trebuie interpretată în lumina dispozițiilor noii reglementări, ale Legii nr. 76/2012, dar și a deciziilor Curții Constituționale pronunțate în materie.

55. Curțile de apel București — Secția a X-a contencios administrativ și fiscal și pentru achiziții publice, Oradea, Ploiești; tribunalele Brașov, Giurgiu, Ialomița, Ilfov, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Bihor, Prahova și Dâmbovița au comunicat faptul că, în raza lor teritorială de competență, nu a fost identificată jurisprudență cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

56. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat faptul că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifica, la momentul respectiv, practică judiciară, în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării.

B. *Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție*

57. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a pronunțat Decizia nr. 6 din 20 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 22 mai 2017, prin care a fost admis recursul în interesul legii formulat de Avocatul Poporului și s-a stabilit că: „Dispozițiile art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează în sensul că hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect contestații împotriva hotărârilor pronunțate de comisiile din cadrul caselor județene de pensii sau din cadrul Casei de Pensii a Municipiului București nu sunt supuse recursului, hotărârea judecătorească pronunțată în primă instanță având caracter definitiv.”

58. Prin Decizia nr. 17 din 18 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 930 din 27 noiembrie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent

să judece recursul în interesul legii a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov și a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor legale privind calea de atac în materia contenciosului administrativ, împotriva hotărârilor pronunțate în această materie poate fi exercitată numai calea de atac a recursului, cu excepția cazului prevăzut de dispozițiile art. 25 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.”

59. Prin Decizia nr. 19 din 24 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 103 din 6 februarie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov și, în consecință, a stabilit că: „Dispozițiile art. 457 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu sunt aplicabile dacă partea exercită o cale de atac neprevăzută de lege, diferită de cea corect menționată în dispozitivul hotărârii atacate.”

În ipoteza în care partea exercită o cale de atac neprevăzută de lege, diferită de cea corect menționată în dispozitivul hotărârii atacate, instanța de control judiciar va respinge ca inadmisibilă calea de atac neprevăzută de lege, potrivit art. 457 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în măsura în care aceasta nu poate fi calificată prin aplicarea dispozițiilor art. 152 raportat la art. 22 alin. (4) din Codul de procedură civilă.”

VII. Jurisprudența Curții Constituționale a României

60. În considerentele Deciziei nr. 66 din 14 aprilie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 377 din 24 decembrie 1997, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1—4 din Codul de procedură civilă, Curtea Constituțională a României a reținut următoarele:

„Faptul că art. 4, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 59/1993, nu reglementează accesul la Curtea Supremă de Justiție pentru părțile nemulțumite de soluțiile pronunțate în urma exercitării căilor de atac menționate nu înseamnă că liberul acces la justiție prevăzut de art. 21 alin. (2) din Constituție este îngrădit, de vreme ce legea reglementează în modalitățile arătate căile de atac. Constituția nu cuprinde dispoziții referitoare la obligativitatea existenței tuturor căilor de atac, inclusiv a recursului la Curtea Supremă de Justiție, ci statuează principial în art. 128 că: «Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii», iar art. 125 alin. (3) prevede că prin «lege» se stabilește competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată.

În același sens Curtea s-a pronunțat și prin deciziile nr. 114 din 14 noiembrie 1995 și nr. 3 din 10 ianuarie 1996, definitive prin Decizia nr. 56 din 14 mai 1996, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 4 iulie 1996. Considerentele care fundamentează deciziile Curții Constituționale sus-menționate subzistă și în speța de față, întrucât nu există elemente noi care să le infirme și deci să facă necesară reconsiderarea soluției.”

61. În considerentele Deciziei nr. 848 din 14 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 453 din 6 mai 2022, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) teza finală din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și ale art. 56 alin. (4) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, Curtea Constituțională a României a reținut următoarele:

„16. În ceea ce privește reglementarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat că accesul liber la justiție nu are semnificația accesului la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac prevăzute de lege. Accesul liber la justiție implică, prin natura sa, o reglementare din partea statului și poate fi

supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului, în acest sens statuând și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, de exemplu, prin Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în Cauza *Lungoci împotriva României*, paragraful 36, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 7 iulie 2006. Mai mult, nicio dispoziție cuprinsă în Legea fundamentală nu instituie obligația legiuitorului de a garanta parcurgerea în fiecare cauză a tuturor gradelor de jurisdicție, ci, dimpotrivă, potrivit art. 129 din Constituție, căile de atac pot fi exercitate în condițiile legii. Legea fundamentală nu cuprinde dispoziții referitoare la obligativitatea existenței tuturor căilor de atac, ci reglementează accesul general neîngrădit la justiție al tuturor persoanelor pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor lor legitime, precum și dreptul tuturor părților interesate de a exercita căile de atac prevăzute de lege (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 192 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 2 iulie 2014, paragraful 13, cu referire la deciziile nr. 99 din 23 mai 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 21 august 2000, nr. 230 din 16 noiembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 16 decembrie 2000, nr. 226 din 18 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 7 iunie 2004, nr. 572 din 3 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1144 din 19 decembrie 2005, nr. 500 din 15 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 18 iulie 2012, și nr. 967 din 20 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 18 decembrie 2012, sau Decizia nr. 500 din 30 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 618 din 14 august 2015, paragraful 16).

17. De asemenea, în jurisprudența Curții Constituționale s-a reținut că, instituind reguli speciale privind exercitarea căilor de atac, legiuitorul trebuie să asigure părților interesate posibilitatea de a formula o cale de atac împotriva hotărârii judecătorești considerate defavorabile. Lipsa oricărei căi de atac împotriva unei hotărâri pronunțate în instanță echivalează cu imposibilitatea exercitării unui control judecătoresc efectiv, dreptul de acces liber la justiție devenind astfel un drept iluzoriu și teoretic (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 192 din 3 aprilie 2014, precitată, paragraful 13, cu referire la deciziile nr. 99 din 23 mai 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 21 august 2000, nr. 230 din 16 noiembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 16 decembrie 2000, nr. 226 din 18 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 7 iunie 2004, nr. 572 din 3 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1144 din 19 decembrie 2005, nr. 500 din 15 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 18 iulie 2012, sau nr. 967 din 20 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 18 decembrie 2012, sau Decizia nr. 375 din 7 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 22 august 2016, paragraful 39).

18. Aplicând aceste considerente de principiu la prezenta cauză, Curtea reține că autorul excepției a avut acces la judecarea cauzei în primă instanță, precum și în apel, beneficiind, așadar, de o cale de atac, care, potrivit art. 476 alin. (1) din Codul de procedură civilă, provoacă o nouă judecată asupra fondului, instanța de apel statuând atât în fapt, cât și în drept. Mai mult, reglementările internaționale în materie nu impun accesul la totalitatea gradelor de jurisdicție sau la toate căile de atac prevăzute de legislațiile naționale, art. 13 din convenție consacrand numai dreptul persoanei la un recurs efectiv în fața unei instanțe naționale, deci posibilitatea de a accede la un grad de jurisdicție (Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 26 octombrie 2000, pronunțată în Cauza *Kudla împotriva Poloniei*, paragraful 157, menționată și în deciziile Curții Constituționale nr. 288 din 3 iulie 2003, publicată

în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 5 august 2003, nr. 126 din 1 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 7 aprilie 2011, sau nr. 25 din 3 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 215 din 31 martie 2015, paragraful 16). Totodată, prin Hotărârea din 25 februarie 1975, pronunțată în Cauza *Golder împotriva Regatului Unit*, paragrafele 37 și 38, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, cu privire la art. 6 paragraful 1 din convenție, că dreptul de acces la tribunale nu este absolut și că există posibilitatea limitărilor implicite admise chiar în afara limitelor care circumscriu conținutul oricărui drept.

19. În ceea ce privește critica referitoare la discriminarea creată prin interzicerea exercitării căii extraordinare a recursului în această materie, în acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea reține că nu este contrară principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prevăzut de art. 16 alin. (1) din Constituție, instituirea unor reguli speciale, inclusiv în ceea ce privește căile de atac, cât timp ele asigură egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea lor. Principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia Plenumului nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Or, în prezenta cauză, textul legal criticat nu conține nicio dispoziție discriminatorie, în măsura în care se aplică tuturor celor aflați în situația prevăzută în ipoteza normativă, fără nicio discriminare pe considerente arbitrare, iar regimul juridic diferit, constând în faptul că împotriva hotărârilor pronunțate în cererile privitoare la plângerile împotriva actelor executorului judecătoresc nu poate fi exercitată calea de atac a recursului, este determinat de deosebirea de situații, care impune soluții legislative diferite, în vederea asigurării celerității soluționării cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

20. Totodată, Curtea mai reține, în acord cu jurisprudența sa constantă, că legiuitorul are o marjă de apreciere referitor la alegerea materiilor exceptate de la calea de atac a recursului, cum este, în prezenta cauză, a hotărârilor pronunțate de instanțele judecătorești în cererile privitoare la plângerile împotriva actelor executorului judecătoresc. În acest sens sunt Decizia nr. 292 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 3 august 2017, paragraful 24, prin care Curtea a statuat că, în materia căilor extraordinare de atac, legiuitorul are posibilitatea de a reglementa condiții de admisibilitate a acestora, care sunt circumscrise materiei în care a fost pronunțată hotărârea, în acel caz fiind vorba despre hotărâri pronunțate în materie de carte financiară, sau Decizia nr. 532 din 2 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 74 din 25 ianuarie 2021, paragraful 26 (hotărâri pronunțate în materia insolvenței), prin care Curtea a constatat că existența unor reglementări diferențiate, sub aspectul normelor de procedură, în funcție de specificul materiei reglementate, nu reprezintă o nescotire a principiului egalității cetățenilor în fața legii, ci o particularizare la specificitățile și necesitățile fiecăreia dintre aceste materii. Totodată, prin Decizia nr. 680 din 21 octombrie 2021, paragraful 23, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 17 ianuarie 2022, paragraful 23, Curtea a statuat că stabilirea regulilor procedurale în funcție de specificul materiei reglementate, inclusiv a celor referitoare la exercitarea căilor de atac, ține de opțiunea legiuitorului.”

VIII. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene

62. Prin Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Lungoci împotriva României*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 7 iulie 2006 (paragraful 36), s-a reținut:

„36. Desigur, dreptul de acces la justiție nu este absolut; el poate permite restricții admise implicit, întrucât, prin chiar

natura sa, este reglementat de către stat. Elaborând o astfel de reglementare, statele se bucură de o anumită marjă de apreciere. Totuși, restricțiile aplicate nu pot limita accesul persoanei într-o asemenea manieră sau până într-acolo încât dreptul să fie atins în însăși substanța sa. În plus, aceste restricții nu sunt conforme cu art. 6 alin. 1 din Convenție decât dacă urmăresc un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat (vezi *F.E. împotriva Franței* menționată mai sus, p. 3350, § 46, și *Yagtzilar și alții* menționată mai sus, § 26).”

63. Pot fi reținute ca relevante, deopotrivă, considerentele cuprinse în Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 26 octombrie 2000, pronunțată în Cauza *Kudla împotriva Poloniei*, paragraful 157, și Hotărârea din 25 februarie 1975, pronunțată în Cauza *Golder împotriva Regatului Unit*, paragrafele 37 și 38.

64. În jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene nu au fost identificate hotărâri relevante pentru soluționarea problemei de drept a cărei dezlegare se solicită.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

65. Prin raportul întocmit asupra chestiunii de drept, judecătorul-raportor a apreciat că, în cauza de față, nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate a sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, lipsind condiția existenței unei veritabile probleme de drept.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

66. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

67. În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, care reglementează procedura de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, au fost decelate, pe cale jurisprudențială, următoarele condiții de admisibilitate necesar a fi îndeplinite cumulativ: (i) existența unei cauze aflate în curs de judecată; (ii) cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit să soluționeze cauza; (iii) instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; (iv) ivirea unei chestiuni de drept veritabile, susceptibile să dea naștere unor interpretări diferite, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată; (v) chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă; (vi) asupra chestiunii de drept, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

68. Examinarea condițiilor în care poate fi declanșat prezentul mecanism de unificare a practicii judiciare pune în evidență faptul că, în cazul concret al prezentei sesizări, doar unele dintre cerințele legale mai sus enunțate se verifică.

69. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că, în cauză, sunt îndeplinite primele două condiții de admisibilitate. Astfel, instanța de trimitere este Tribunalul Harghita — Secția civilă, aceasta făcând parte din categoriile de entități cărora art. 519 din Codul de procedură civilă le conferă dreptul de a declanșa procedura pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

70. Instanța menționată este investită cu soluționarea litigiului în ultimă instanță, într-un litigiu în materia stabilirii drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990 dat prin lege în competența exclusivă a tribunalului, iar hotărârea ce urmează a fi pronunțată va fi definitivă în sensul prevederilor art. 634 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă.

71. Totodată, din verificările efectuate rezultă că este întrunită și cerința ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept enunțate, precum și faptul că nu există un recurs în interesul legii în curs de soluționare privitor la această chestiune. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat faptul că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu există, în prezent, practică judiciară care să justifice promovarea unui eventual recurs în interesul legii, în problema de drept care formează obiectul sesizării.

72. În ceea ce privește condiția de admisibilitate ca soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, Înalta Curte de Casație și Justiție subliniază că sintagma „chestiune de drept”, la care face referire textul art. 519 din Codul de procedură civilă, trebuie pusă în corelație cu gradul de dificultate pe care îl ridică aceasta, nefiind suficient să fie identificată, în soluționarea unei cauze, o problemă litigioasă, chiar având caracter de noutate, dacă ea nu este susceptibilă, prin aspectele relevate, de a declanșa mecanismul privind preîntâmpinarea unei jurisprudențe neunitare.

73. În ceea ce privește condiția existenței unei chestiuni de drept și aceea ca problema pusă în discuție să fie una veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, în practica instanței supreme s-a reținut că aceasta trebuie să constea într-o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită și prezintă o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecării (Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept: Decizia nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016, Decizia nr. 62 din 18 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 9 octombrie 2017, Decizia nr. 18 din 5 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 337 din 17 aprilie 2018, Decizia nr. 34 din 24 mai 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 7 iulie 2021, paragraful 59, Decizia nr. 45 din 7 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 735 din 27 iulie 2021, paragraful 36).

74. Sesizarea trebuie să ducă la interpretarea *in abstracto* a unor dispoziții legale determinate, iar nu la rezolvarea unor chestiuni ce țin de particularitățile cauzei.

75. Astfel, în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept: Decizia nr. 9 din 20 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 246 din 10 aprilie 2017, paragrafele 62 și 65) s-a mai reținut că „problema eficienței sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție (...), reclamă (...) o chestiune juridică reală, care ridică probleme de interpretare a unor dispoziții legale imperfecte, lacunare ori contradictorii ce necesită rezolvarea de principiu a chestiunii de drept în procedura hotărârii prealabile, și nu realizarea unor operațiuni de interpretare și aplicare a unui text de lege în raport cu circumstanțele particulare ce caracterizează fiecare litigiu. (...) Cum interpretarea normelor de către judecător implică tocmai acel procedeu logico-judiciar de stabilire a conținutului și sensului acestor norme, chestiunea de drept trebuie să suscite serioase dificultăți care ar împiedica pronunțarea soluției și nu simple obstacole care ar putea fi înlăturate printr-o reflexie mai aprofundată a judecătorului cauzei.”

76. Tot în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a reținut că, pentru a ne afla în prezența unei veritabile chestiuni de drept, care să justifice în mod real recurgerea la mecanismul hotărârii prealabile, este necesar să se constate „caracterul complex sau, după caz, precar al reglementării, de natură a conduce, în final, la interpretări diferite, precum și dificultatea completului în a-și însuși o

anumită interpretare” (Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept: Decizia nr. 2 din 22 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 26 februarie 2018, paragraful 42).

77. Prin urmare, instanța de trimitere are obligația identificării chestiunii de drept care necesită interpretarea, a caracterizării aspectului de noutate al acesteia, în planul interpretării și al aplicării, precum și obligația identificării aspectelor din care rezultă caracterul dificil sau dual al interpretării unor norme de drept, precum și a modului în care chestiunea de drept semnalată poate să determine soluționarea cauzei pe fond.

78. Rolul completului care dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este acela de a releva norma și felul în care, din cauza complexității sau, dimpotrivă, a precarității reglementării, aceasta poate primi interpretări diferite și ar putea avea ca rezultat o jurisprudență neunitară.

79. Instanța care formulează actul de sesizare trebuie să prezinte argumentele care susțin interpretările aflate în opoziție pentru a demonstra dificultatea pe care o are în a determina evidența unei anumite interpretări și, astfel, necesitatea de a apela la mecanismul de unificare. Cu alte cuvinte, încheierea de sesizare trebuie să fie motivată, aptă să releve reflecția judecătorilor din complet asupra respectivei chestiuni de drept și asupra diferitelor variante de interpretare posibile, cu argumentele aferente.

80. În acest context, se observă că instanța de trimitere, deși a apreciat că se impune activarea mecanismului procedural al întrebării prealabile pentru lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990, nu a arătat în ce constau dificultățile de interpretare a acestor dispoziții legale, neargumentând caracterul îndoielnic, lacunar sau neclar al prevederilor legale puse în discuție în cauză și, astfel, nu a motivat, efectiv, în ce constă dificultatea de interpretare a normelor menționate.

81. Potrivit dispozițiilor exprese ale art. 520 alin. (1) teza a II-a din Codul de procedură civilă, „(...) Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților”.

82. Or, din cuprinsul încheierilor de sesizare ce formează obiectul prezentului dosar și al dosarelor conexe la acesta lipsesc cu desăvârșire argumentele referitoare la dificultatea interpretării dispozițiilor legale anterior evocate.

83. Astfel, instanța de trimitere nu are în vedere, în realitate, vreo dificultate decurgând din complexitatea, neclaritatea sau dualitatea unui text de lege și nu arată circumstanțele sau dificultățile întâmpinate sau considerentele care ar putea fundamenta o interpretare divergentă a normelor legale menționate sau care ar conferi potențialul de dificultate impus de art. 519 și 520 din Codul de procedură civilă.

84. De altfel, din analiza jurisprudenței naționale comunicate de curțile de apel la solicitarea Înaltei Curți rezultă existența unei practici majoritare (paragraful 28) în sensul interpretării redată la paragraful 27 din prezenta decizie (însușită, de altfel, și de către instanța de trimitere), interpretarea contrară (paragraful 46) fiind redusă la câteva hotărâri judecătorești (paragraful 47) și modificată, în majoritatea cazurilor, de către instanțele superioare, prin respingerea ca inadmisibil a recursului exercitat împotriva hotărârii pronunțate în temeiul art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990.

85. Atât timp cât legiuitorul a limitat, prin condițiile restrictive de admisibilitate, rolul unificator al mecanismului hotărârii prealabile numai în scopul preîntâmpinării apariției unei practici neunitare, printr-o rezolvare de principiu și numai în privința unor chestiuni de drept dificile de a căror lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, sesizarea cu acest obiect nu îndeplinește cerințele de admisibilitate impuse de lege.

86. În concluzie, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile privind admisibilitatea sesizării, iar mecanismul reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă nu poate fi valorificat, motiv pentru care, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, sesizările conexe formulate de Tribunalul Harghita — Secția civilă în dosarele nr. 215/96/2023, nr. 174/96/2023, nr. 547/96/2023, nr. 176/96/2023, nr. 548/96/2023, nr. 108/96/2023 și nr. 1.388/96/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept cu privire la dispozițiile art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Obligatorie, potrivit art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 20 noiembrie 2023.

Președintele completului,
judecător **Ionel Barbă**,
președintele delegat
al Secției de contencios administrativ și fiscal

Magistrat-asistent,
Elena-Mădălina Ivănescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

